

Vergaderjaar 2019–2020

29 407

Vrij verkeer werknemers uit de nieuwe EU lidstaten

29 861

Arbeidsmigratie en sociale zekerheid

Nr. 213

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

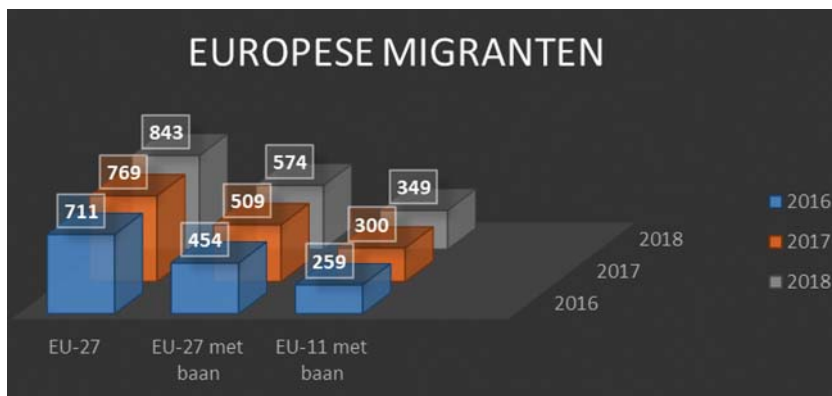
Den Haag, 5 juni 2020

Het CBS heeft de migrantenmonitor 2018 gepubliceerd. De migrantenmonitor geeft inzicht in het aantal migranten dat in Nederland woont of werkt uit lidstaten van de Europese Unie (EU) exclusief Nederland (EU-27) en kandidaat-lidstaten van de EU. Dit jaar is een methodewijziging doorgevoerd. Er is namelijk voor personen met een herkomstland dat niet meer als zodanig bestaat (Joegoslavië, Servië en Montenegro, Sovjet-Unie, Tsjechoslowakije) bekeken welk huidig herkomstland correspondeert met de geboorteplaats van die personen. Wanneer het nieuwe herkomstland een EU27 of EU-kandidaat lidstaat is, wordt de persoon bij dat herkomstland geteld. De ontwikkeling in het aantal migranten uit deze herkomstlanden in 2018 t.o.v. 2017 is daardoor niet per herkomstland direct vergelijkbaar.

Aantal migranten stijgt

Uit figuur 1 wordt duidelijk dat ook in 2017 en 2018 het totale aantal migranten uit de EU-landen (EU-27) is gestegen. Eind 2016 ging het om 711 duizend personen, eind 2017 om 769 duizend personen en eind 2018 om 843 duizend personen. Het aantal personen dat daarvan een baan had nam toe van 454 duizend personen eind 2016 tot 574 duizend personen eind 2018.

Figuur 1: Aandeel personen uit de EU-lidstaten eind 2016–2018

Het aantal migranten uit de EU-27 steeg in 2018 wat harder dan in 2017 (+74 duizend respectievelijk +57 duizend). Deze toename kan onder meer te maken hebben met de economische groei in deze jaren en met de herdefinitie.

Dit zien we ook terug in de stijging van het aantal migranten met een baan die 1,2 maal zo groot is als in 2017 (+65 duizend respectievelijk +54 duizend).

De meeste migranten uit de EU-27 kwamen, evenals in 2017, eind 2018 uit Polen. Daarna volgen Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk.

Het grootste gedeelte van de migranten uit de EU-11 en EU-27 werkt

In het onderzoek is onderzocht of migranten in Nederland werken, studeren, een uitkering ontvangen of zonder uitkering in Nederland verblijven. Eind 2018 was 68% van de migranten uit de EU-27 werkend. Voor de EU-11 ligt dit percentage hoger: 80% van de migranten had eind 2018 werk. De migranten zonder baan zijn schoolgaand/studerend, uitkeringsgerechtigd (AO, WW en bijstand), ouder dan 65 jaar, of hebben een werkende partner.

Werkregio en sector

De migrantenmonitor 2018 geeft ook informatie over de werkregio en sector van arbeidsmigrantten.

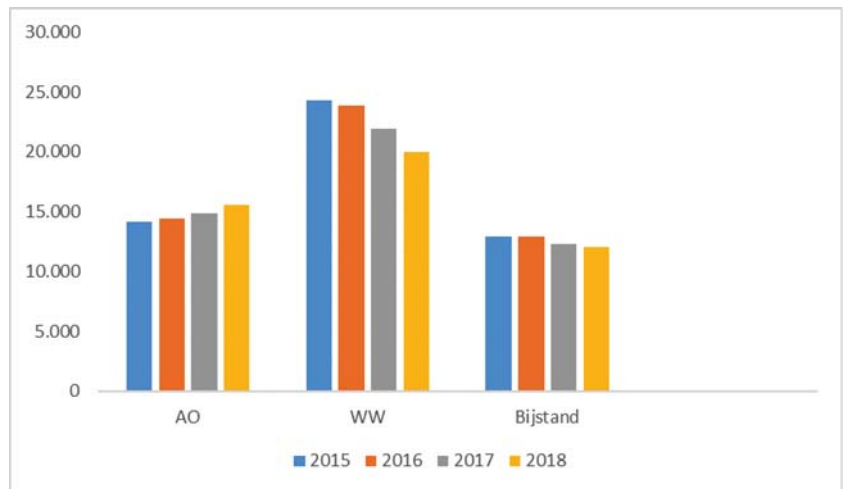
Het overgrote deel van de migranten uit de EU-11 werkt in de verhuur en zakelijke dienstverlening (waaronder uitzendbureaus, uitleenbureaus en payroll) (60%). Andere sectoren zijn handel (8%), industrie (6%) en landbouw, bosbouw en visserij (5%). De arbeidsmigrantten uit de EU-11 werken vooral in de regio Groot-Amsterdam, Haaglanden, Rijnmond, en Noord-Limburg.

De EU-27 laat een ander beeld zien. Van de EU-27 werkt ook een belangrijk deel in de verhuur en zakelijke dienstverlening (43%), maar naast handel (11%) en industrie (8%), wordt er ook gewerkt in de speciale zakelijke dienstverlening (6%) en de gezondheids- en gezondheidszorg (5%) en de horeca en bouwnijverheid (beiden 4%).

Uitkeringen

Het totale aantal uitkeringen voor personen tussen 15 en aow-leeftijd, waaronder arbeidsongeschiktheidsuitkeringen (WAO, WIA, Wajong en WAZ), WW-uitkeringen en bijstandsuitkeringen aan personen afkomstig uit een andere EU-lidstaat (EU-27), is het afgelopen jaar met 4% gedaald tot 49.250 uitkeringen (figuur 2).

Figuur 2: Personen met een AO, WW- of bijstandsuitkering 2015–2018 afkomstig uit de EU-27 (exclusief exportuitkeringen)

Van de 262 duizend mensen die in december 2018 in Nederland een WW-uitkering ontvingen is 8% afkomstig uit de EU-27. De grootste groep EU-burgers in de WW zijn Poolse WW-gerechtigden met 11 duizend personen oftewel 4% van het totale aantal WW-ers. Het aantal WW-uitkeringen van arbeidsmigranten is gedaald. Voor Polen is deze daling ruim 2000 ten opzichte van eind 2017. Het merendeel van de export van WW-uitkeringen betreft, evenals in eerdere jaren, ook in 2018 Polen. Zoals bekend zet ik in op het bevorderen van het rechtmatig gebruik van de exportregeling WW¹.

Tot slot

De migrantenmonitor laat zien dat het aantal migranten dat in Nederland woont en werkt toeneemt. De stijging van het aantal arbeidsmigranten in Nederland betekent dat we ons sterk moeten blijven maken voor fatsoenlijk werk voor iedereen en ons moeten inzetten om onderbetaling en uitbuiting te bestrijden.

De coronacrisis betekent dat bestaande problemen worden uitvergroet en deels nog schrijnender worden. Met andere ministeries, gemeenten, provincies en controlerende en handhavende instanties heb ik de integrale aanpak van de misstanden onder arbeidsmigranten opgesteld². Om de misstanden bij arbeidsmigranten in relatie tot het coronavirus snel en effectief aan te pakken met alle betrokken partijen, is een interdepartementaal aanjaagteam onder leiding van Emile Roemer ingesteld³.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
W. Koolmees

¹ Kamerstuk 21 501-31, nr. 540.

² Kamerstuk 29 861, nr. 48.

³ Kamerstuk 29 861, nr. 49.